

สัมโณแม่เลย์อัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

จัดทำโดย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์

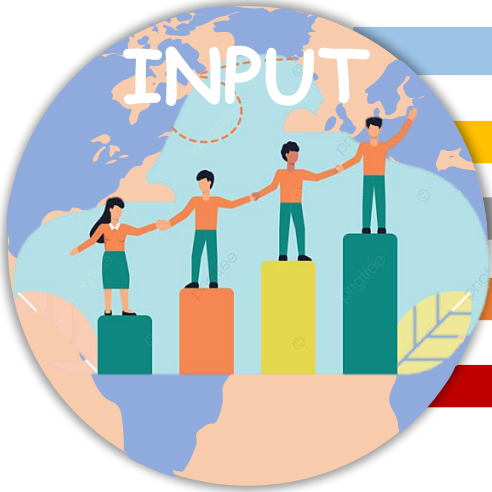
ที่มา/ปัญหา

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่เลย์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่ทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ข้าว และไม้ผล ได้แก่ มะม่วง มะยงชิด พุทรา และ ส้มโอ
- มีเกษตรกรปลูกส้มโอประมาณ ๑๕๐ ราย พื้นที่ ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ ผลผลิตขายพ่อค้าคนกลางทั่วไป ราคาขึ้นลงไม่แน่นอน อยู่ระหว่าง ๑๐ - ๒๐ บาท/กิโลกรัม
- ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีมาก
- มีปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช
- สภาพดินเสื่อมโทรมขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- ขาดการบริหารจัดการแปลงอย่างถูกวิธี
- รสชาติและความหวานของผลผลิตในแต่ละแปลงแตกต่างกัน
- ผลผลิตไม่มีคุณภาพ และไม่มีมาตรฐานสินค้ารับรอง
- เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

วิธีการ/รูปแบบการดำเนินการ

๑. ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และสำรวจความต้องการแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีความสนใจ และมีความต้องการฝึกอบรม
๒. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจและความพร้อมในการพัฒนาเป็น Smart Farmer
๓. จัดทำเวทีชี้แจง สร้างความเข้าใจแนวทางการพัฒนากับเกษตรกร
๔. ทำแผนพัฒนาชุมชน จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรายบุคคล/รายกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำโครงการพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมาย
๕. จัดฝึกอบรมเกษตรกร
๖. ศึกษาดูงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง
๗. สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
๘. ถอดบทเรียนร่วมกันกับกลุ่มเกษตรกร
๙. ติดตามและประเมินผล

ปัจจัยความสำเร็จ

วางแผนงาน

- ประชุมกลุ่มทุกเดือน
- วางแผนการผลิตและการจัดการ
- แผนการตลาดนำการผลิต
- มีการออมของสมาชิกกลุ่ม
- จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

พัฒนาการผลิต

- ปรับเปลี่ยนการผลิต ทำเกษตรผสมผสาน ในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- สนับสนุนการปลูกพืชร่วมแปลงส้มโอ
- ปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ
- นำแนวคิด Zero waste มาปรับใช้

มาตรฐานสินค้า

- พัฒนามาตรฐานเกษตรปลอดภัย GAP
- สร้างแปลงตัวอย่างเกษตรอินทรีย์
- พัฒนาสินค้า อัตลักษณ์สู่มาตรฐาน GI

เพิ่มมูลค่า

- สนับสนุนแปรรูปผลผลิตในชุมชน
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์

ขยายช่องทางตลาด

- ประสานตลาดเซ็นทรัลนครสวรรค์
- ประสานตลาดชุมชน
- ประสานตลาดเครือข่าย
- การทำตลาดออนไลน์

ความสำเร็จของการดำเนินการ

- รายได้เงินสดครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
เฉลี่ยร้อยละ ๒๐
- ต้นทุนการผลิตลดลง เฉลี่ยร้อยละ ๓๐
- ผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๒๐
- มีพื้นที่ผลิตเกษตรกรรมที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ร้อย
ละ ๖๐

- เกษตรกรมีการบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบของ
คณะกรรมการโดยสมาชิกมีส่วนร่วม และมี
บทบาทในการในการบริหารจัดการกลุ่มทุกๆ ด้าน
ทั้งการจำหน่ายผลผลิตให้กลุ่ม การแปรรูป การ
จำหน่ายและจัดส่งสินค้า
- สมาชิกกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- กลุ่มมีการเชื่อมโยงเครือข่ายในการ แลกเปลี่ยน
เรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรอื่นที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืน
ในจังหวัดนครสวรรค์

- มีพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
จำนวน ๕๐๐ ไร่
- สมาชิกผู้ปลูกส้มโอได้รับรองมาตรฐาน GAP
จำนวน ๕๐ ราย
- จำนวนวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรลดลง ขยะ
ที่เกิดจากการผลิตทางการเกษตรลดลงจาก
การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรผลิตเป็น
ถ่านไบโอชาร์

ภาคีเครือข่าย/หน่วยงาน/หุ้นส่วนความร่วมมือ

ส.ป.ก.

พัฒนาต้นน้ำ
พัฒนาการผลิต
การลดต้นทุน
การเพิ่มผลผลิต
การบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐาน

เกษตรกร

ปรับแนวคิดทัศนคติ
พัฒนาระบบการผลิต
การบริหารจัดการ
พัฒนาเครือข่าย
พัฒนาสู่ผู้ประกอบการ
พัฒนาส่งเสริมการตลาด

ภาคีเครือข่าย
ความร่วมมือ

การใช้เทคโนโลยีและ
นวัตกรรม
Biochar ,
AGS Root Zone
การแปรรูป
การสร้างอัตลักษณ์
การสร้างมูลค่าเพิ่ม
การพัฒนาการตลาด

หน่วยงานบูรณาการ

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์
๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๓. สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ
๔. สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์
๕. สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์
๖. อุตสาหกรรมจังหวัดนครสวรรค์
๗. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
๘. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ
๙. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครสวรรค์
๑๐. ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แม่วังก์ นครสวรรค์
๑๑. กรมการปกครอง/อำเภอ
๑๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๓. เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน.
๑๔. เซ็นทรัลนครสวรรค์
๑๕. บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์

นวัตกรรมในการพัฒนาผลงาน

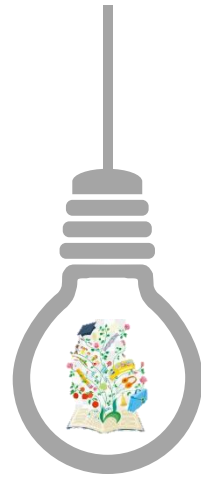
BCG

เน้นการพัฒนา
๓ เศรษฐกิจ
คือเศรษฐกิจชีวภาพ
เศรษฐกิจหมุนเวียน
เศรษฐกิจสีเขียว
เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน
อย่างสมดุลและยั่งยืน

Zero Waste

นวัตกรรมทางการเกษตร
การนำวัสดุเหลือใช้ทาง
การเกษตรมาทำถ่าน
ไบโอชาร์และพัฒนาเตา
เผาถ่านไบโอชาร์ การใช้
ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ารักษา
สิ่งแวดล้อม

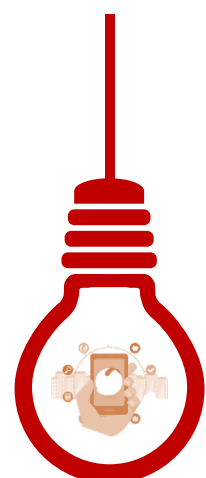
Learning by doing

เน้นการลงมือทำจริง โดยใช้
โรงเรียนเกษตรกรขับเคลื่อน
กิจกรรม และถอดบทเรียนของ
กลุ่มในทุกขั้นตอน เช่น การ
ทดลองแบ่งพื้นที่การผลิต และการ
ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
ทุกๆ เดือน

GAP

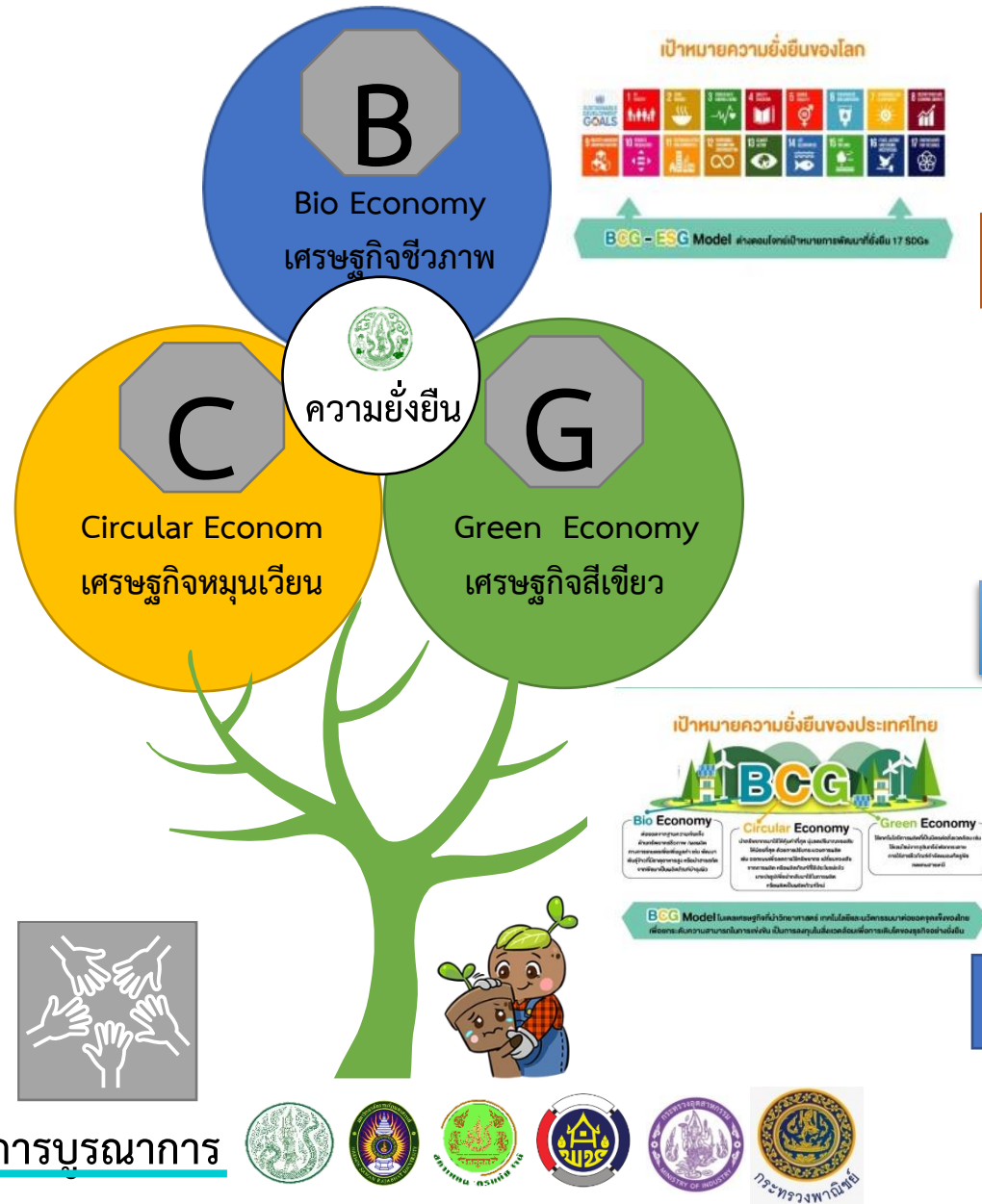
การตรวจรับรองมาตรฐาน
เกษตรปลอดภัย GAP
และสร้างให้เกษตรกร
และสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วม
ในการตรวจประเมิน
โดยกระบวนการกลุ่ม

Online Tech.

การนำสื่อออนไลน์มาใช้
เพิ่มช่องทางการตลาด
ในการจำหน่ายสินค้า
เกษตร Facebook ,
Line และ Tik Tok

BCG Model

กระบวนการขับเคลื่อนงาน

- ต้นน้ำ**
 - พัฒนาศักยภาพการผลิตโดยใช้ทรัพยากรทางชีวภาพ
 - ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
 - ลดปริมาณของเสียให้น้อยลงหรือเท่ากับศูนย์
 - นำวัสดุเหลือทิ้งกลับมาใช้ใหม่
 - พัฒนาระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน GAP มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
- กลางน้ำ**
 - สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เน้นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง
 - ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการแปรรูป
 - นำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร และชุมชน
 - นำวัสดุทางการเกษตรมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ เพื่อใช้ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ปลายน้ำ**
 - พัฒนาส่งเสริมช่องทางการตลาด และสร้างช่องทางการตลาดใหม่ที่มีความหลากหลาย สินค้าที่ได้จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (Bio Economy) สินค้าที่ได้จากการนำของเสียมาแปรรูปเป็นสินค้าใหม่ (Circular Economy) และสินค้าจากผลผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Green Economy)

ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรและความยั่งยืน

ความสุขกาย
และสุขใจ

Happiness

- ชุมชนมีการช่วยเหลือ
พึ่งพากัน แบ่งปัน ชุมชน
เข้มแข็งพึ่งพาอาศัยกัน
อย่างเกื้อกูล
- มีอาหารบริโภคอย่าง
เพียงพอและมีสุขภาพที่ดี
จากการบริโภคอาหารที่
ปลอดภัย

ลดความเสี่ยง
ทางเศรษฐกิจ

- การผลิตที่หลากหลาย
ช่วยเพิ่มรายได้มากขึ้น
- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และ
สารชีวภาพ สารชีวภัณฑ์
ช่วยลดต้นทุนการผลิต
และช่วยลดโอกาสในการเกิด
การระบาดของโรคและแมลง
- ราคาผลผลิตที่สูงขึ้นจาก
ผลผลิตมีมาตรฐานสินค้า

ระบบนิเวศที่ดี

ระบบนิเวศในชุมชนดีขึ้น
จากการลดการใช้สารเคมี
ในแปลงเกษตรกรรม และ
ลดมลภาวะจากการลดการ
เผาเศษวัสดุเหลือทิ้งทาง
การเกษตร ช่วยให้ดินมี
ความอุดมสมบูรณ์ขึ้น

ทิศทางและความต่อเนื่องในอนาคต

แหล่งเรียนรู้

พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ระดับจังหวัด และพัฒนาเครือข่าย

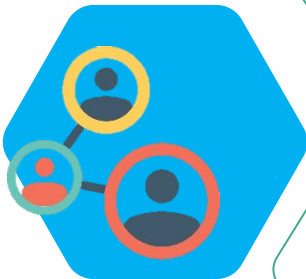
บูรณาการ

เชื่อมโยงบูรณาการระดับจังหวัด

ขยายตัว

มีการขยายตัวของสมาชิก กลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น

ขยายผล

ขยายผลต่อให้กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่อื่น ๆ

เช่น อำเภอแม่เปิน อำเภอแม่वंก อำเภอหนองบัว อำเภอไพศาลี

การวางแผนร่วมกัน

การใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์ และสารชีวภาพ ทดแทนสารเคมี

การจัดการวัสดุเหลือทิ้ง กิ่งสับโอและไม้ค้ำยัน เป็นไบโอชาร์

บูรณาการร่วมกับม.ราชภัฏนครสวรรค์ ในการจัดการแปลงและระบบน้ำ

การพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP

การส่งเสริมการตลาด

